

Referat fra møte i Regionutvalg Øst, Quality Grand Hotell Kongsberg, 8. – 9. november 2016

Oppropsliste - regionutvalg Øst -høsten 2016			
Krets	Navn	Forfall	Møtende vara
110. Tinn, Hjartdal, Notodden	Agnar Svartdal		
	Synnøve Skogen Håberg		Asbjørn Fusche møter onsdag
111. Bø, Sauherad, Nome	Hans O. Erikstein	FF	Ingen vara
	Anita Høidalen		
112. Vest-Telemark	Bjørn Vestergård Lognvik		
	Hilda Vaa		
113. Søndre Telemark	Tom Kristian Moland		
	Anders Stensrød	FF	Ingen vara
114. Jarlsberg	Trygve Ånestad		
	Jon Petter Helgestad		
	Ole Reino Tala		
	Espen Finden		
115. Søndre Vestfold	Sigbjørn Aadne Rød	FF	Vibeke Kvalevåg
	Beate Menes Didriksen	FF	Leif Gunnar Fevang
	Kjell Arne Hagen		
	Marikken Røsholt		
116. Gol, Hemsedal, Nes, Flå	Ole Kai Sørbøl		
	Else Horge Asplin		
117. Ål, Hol	Jon Lilleslett		
	Rune Bøygard	FF	Lars M. Løyte
118. Numedal	Steinar Staaland		
	Kjell Terje Løver		
119. Ringerike, Hole, Krødsherad,	Anton Mayrhofer		
Sigdal, Modum	Kay Tore Rolfstad		
120. Nedre Buskerud	Per Olav Krøkling		
	Kjell Gunnar Gravningen		Henrik Aasland
	Signe Ø. Røren Dahlen		
121. Sarpsborg, Halden, Aremark	Lars Talberg		
	Torgeir Ulsrød		
	Per Anders Buer	FF	Per Øivind Mo
122. Råde, Rygge, Moss, Våler Fredrikstad, Hvaler	Hans Chr. Kihl	FF	Ingen vara
	Anne Tofteberg		
	Lise Merete Kjelsås		
123. Marker, Eidsberg, Rakkestad	Rune Klufferud		
	Thor Harald Bjoner		
	Elling Ruggli	FF	Ingen vara
	Erling Mysen		
	Anne Sofie Olsen-Torp		
	Tom Helge Skammelsrud		
	Øystein Mysen		
124. Frogn, Ski, Oppegård, Vestby, Ås, Nesodden, Spydeberg	Dag Søyby		
	Ole Egge		

Hobøl, Skiptvedt, Trøgstad, Askim	Kari B. Finstad		
125. Nedre Romerike	Lars Vegard Borstad	FF	Harald Bøhnsdalen
	Ingunn M. Hammeren		
126. Øvre Romerike	Håkon Blakkisrud		
	Johan Fredrik Thesen		
	Erik Bøhn		
Arbeidsutvalg, leder	Jon Lilleslett		
Arbeidsutvalg nestleder (fjørfekjøtt)	Ole Johs. Egeland		
Arbeidsutvalg (storfe)	Håkon Blakkisrud		
Arbeidsutvalg (småfe)	Britt Karin Flaata		
Arbeidsutvalg (egg)	Gunnar H. Li		
Arbeidsutvalg (gris)	Nils Henry Haugen		
Arbeidsutvalg (kalkun)	Øystein Mysen		
Øvrige deltakere:			
Årsmøteutsending	Ottar Flatland	FF	
Valgkomiteens leder RU Øst	Hans Nummestad		
Valgkomitemedlemmer	Leif Ove Sørby		
"	Kari Anne S. Aanerud	FF	
"	Ole Reino Tala		
"	Kari Tellefsen		
Vara til AU småfe	Mina S. Klaseie		
Vara til AU egg	Svein Iver Gjølby	FF	
Sentralt valgkomitemedlem	Kjetil Larsgard		
Kontrollkomitemedlem	Odd Gunnar Mosen		
Konsernstyreleder	Sveinung Svebestad		
Konserndirektør	Torleif Bjella		
Regionsjef	Karin M. Røhne		
Organisasjonsleder	Børge Slettebø		
Tilførselsleder gris	Terje Nilsen		
Tilførselsleder storfe	Erling Skurdal		
Repr. fjørfekjøtt	Morten Henriksen		
Repr. fjørfekjøtt	Hilde Bryhn		
Kommunikasjonssjef	Åse Kringlebotn		

Sak 1 Opprop, godkjenning av innkalling og saksliste

Leder i AU, Jon Lilleslett, ønsket velkommen til møtet og Børge Slettebø foretok opprop. Innkalling og saksliste ble godkjent.

Sak 2 Orientering fra RU-leder Jon Lilleslett

Jon Lilleslett orienterte om arbeidet i AU og saker utvalget har jobbet med siden vårens RU-møte.

Sak 3 Orientering fra regionsjef Karin Røhne

Markedsandeler og tilførselstall, samt satsingsområder for medlemsavdelingen ble gjennomgått. Jon Lilleslett, Dag Søby, Nils Henry Haugen, Trygve Ånestad, Tor Harald Bjoner, Ole Reino Tala

- Mål om 3% økte tilførsler, er det kapasitet for det?
- Kostnader i forbindelse med smågrisslakting. Smågrisprodusenten har bedre økonomi enn kombiprodusenten, ber om at det vurderes å utjevne dette. (motbør fra andre Haugen: Ikke direkte sammenlignbart, slaktegrisprodusent har få timer pr år)
- Har fått medlemsundersøkelse i flere år, denne er ikke god nok. Spør heller medlemmene om det de er opptatt av, eksisterende spørsmål er deprimerende
- Flere har svart negativt pga utforming av spørreundersøkelsen
- Stolt av selskapet og forventning til framtida

Sak 4 Økonomi-, drifts- og markedsorientering og sak 6; Hvordan prioritere i salget framover når det går mot overskuddssituasjon for flere dyreslag samtidig. v/styreleder Sveinung Svebestad

Spørsmål og innlegg fra: Hans Nummestad, Tor Harald Bjoner, Ole Johs Egeland, Anne Sofie Olsen-Torp, Harald Bøhnsdalen, Øystein Mysen, Trygve Ånestad, Kari Tellefsen, Rune Klufferud, Hilda Vaa, Leif Ove Sørby, Erling Mysen, Gunnar H Li, Bjørn Lognvik, Kjell Gunnar Gravningen, Nils Henry Haugen, Harald Bøhnsdalen, Hans Nummestad, Kari Tellefsen, Jon Lilleslett, Ole Kay Sørbøl

- EMV og Nortura. Er det muligheter for å samarbeide med kjedene til en vinn-vinnsituasjon
- Er Norfersk en suksess for Nortura pr 2016?
- Nettbutikker. Hvordan jobber Nortura for å nå fram til disse?
- Hvor stor er prisforskjellen på våre merkevarer og butikkenes EMV ut mot kjedene (Engros-leddet)
- I mine REMA/Coop-butikker er ikke Nortura-produktene tilstede, hva gjøres?
- Positivt at tallene peker riktig vei. Henstiller til å fortsatt ha trykk på resultater på drift.
- Markedsandeler i butikk og kvalitet. Gilde skal være sikker kvalitet, litt for ofte ligger det stykningsdeler i disken som ikke ser innbydende ut, hvorfor har ingen reagert (hvor er kvalitetssikringen)
- Leveranser på gris betales etter kjøtt%, men ut til butikk synes alle kvaliteter like mye verdt...
- Ønsker å få på plass en webside som viser våre varers tilstedeværelse i ulike kjeder. Hvilke varer er pliktig og hvilke er frivillig listet hos ulike kjeder/butikker
- Vurder utsalg av gilde/priorvarer direkte fra gardsutsalg.
- Vegetarianere. Er dette et satsingsområde for Nortura?
- Sparer vi oss til fant ved å hele tiden kutte kostnader?
- Hva er status Kviamark-utbygging
- Hvilken rolle tar Nortura i forhold til Det Grønne Skiftet
- Miljøinnredning i egg er feilinvestering, de som allerede har investert i Aviar bør slippe å bidra til å betale for andres feilinvestering
- Hva vet forbrukerne egentlig om eggproduksjon, kan vi fortelle forbrukerne hvordan dyrevelferden virkelig er under ulike produksjonsformer.
- Mentalt importvern finnes på kylling, er det ikke også dette på svin jfr MRSA situasjon?
- Storfe. Økonomien og stimulans til satsing er stor nok for å øke tallet på ammekyr
- Egg fra burhøns er sunnere enn økologiske....
- Norsk storfekjøttproduksjon i forhold til klima-avtrykk?
- Når markedet etterspør egg fra frittgående så er det det vi må forholde oss til. Prisdifferensiering over tid vil tilpasse produksjonen
- Det snakkes om å redusere antall purker, vil det bli snakk om å redusere antall vinterføra sau?
- Utfordringene i dag er knyttet til konkurranseforhold mellom innenlandske aktører i Norge, jeg frykter mye mer et liberalt marked om noen år hvor grensevernet er bygget ned
- Plansje viste at svinekjøtt har et omdømmeproblem (rimelig), men Improvac-behandling er omstridt, hvordan virker denne på omdømme og på slaktet. Hvordan kan Nortura som selskap ville ha et slikt produkt i sin portefølje?
- Nortura burde stoppet bruken av Improvac etter de erfaringer som er høstet så langt
- Improvac-bruk MÅ ikke kalles hormonbehandling. Stoffet er en medisin som gis for å stoppe kroppens produksjon av hormon. EU planlegger stopp i kastrering i 2018, dette betyr at det må komme alternativer rimelig snart
- Norgesgruppen og avtale om hvitt kjøtt: Ligger et kvantumskrav 280 000 pr produsent til grunn for prising?
- Svinedugnaden ble avblåst, burde lovligheten av oppfordring vært rettslig prøvd?
- Overproduksjon på lammekjøtt skyldes at flere store produsenter startet opp da produksjons-tilskuddstaket ble hevet. Produksjonen er også delvis flyttet fra grasområder i distriktet og mot mer sentrale områder egnet for alternativ produksjon. Nortura bør bidra til å holde produksjonen i riktige områder i landet. Produksjon av lammekjøtt basert på innkjøpte/importerte formidler svekker omdømmet for lammekjøtt
- Nortura bør bruke pris i mye sterkere grad for å redusere overproduksjonen av lammekjøtt (pga lammetilskuddet)
- Endring i melkekvoter på melkebruk gir enda færre kyr og enda mindre storfekjøtt

Svebestad svarte på spørsmål og kommenterte innspill

Sak 5. Rapport fra vedtektskomiteen v/Tor Olav Brantzæg

Tor Olav Brantzæg presenterte mandat og rapport for vedtektskomiteen. Saken behandles av styret før nyttår og forslag til endring av vedtekter framlegges kretsmøter til vinteren og sluttbehandles under årsmøtet våren 2017.

Innspill og kommentarer fra: Ole Reine Tala, Kari Tellefsen, Anita Høidalen, Øystein Mysen, Nils Henry Haugen, Gunnar H Li, Tor Harald Bjoner, Nils Henry Haugen

- RU Øst mener det bør gjelde likt prinsipp for funksjonstid valgkomiteer på alle nivå, også regional valgkomite.
- §8 Ordlyd i endringsforslag bør revurderes på ny. Hva med generasjonsskifte ved årsskiftet. Må også ses i forhold til leveringsplikten. Eiere som overdrar til neste generasjon avslutter ofte sitt medlemskap slik at ny generasjon overtar andelsinnskudd, deres medlemskap opphører i mars og årsmøtet er i april....
- Tilleggsandelsinnskudd; Utbetaling av individuell medlemskapital og evt tegning av tilleggsandelsinnskudd blir aktuelt allerede til våren, hvordan blir dette skattemessig for den enkelte i 2017?
- Hvorfor brukes alle begrepene; eiere, andelseiere og medlemmer i komiteens forslag?
- §9 Forslaget omtaler unntak for egg og slakt til eget bruk. Er eggprodusenters nåværende rett til privat omsetning av 10% av sin produksjon dekket av ny tekst?
- Vil de nye vedtektene ivareta også medlemmer med avtaleregulert produksjon?
- Anmoder om at det i vedtektene også innføres vararepresentanter for fagutvalgsmedlemmene (samme som er vara til AU)

Sak 7. Framtiden – Hvordan tar vi vare på den? v/Eli Berven.

Eli Berven orienterte om Norturas arbeid med Unge Bønder og medlemsrekruttering.

Innspill/kommentarer:

- Ønske om at tillitsvalgte har tilgang på noe materiell til å legge igjen hos potensielle medlemmer
- Behov for mer informasjon om Nybrukerpakken ut til de tillitsvalgte
- Nortura bør være tilstede på kommunale eierskiftekurs som arrangeres

Sak 8. Nye salgskanaler og Kjøttcompagniet –status og framtidsutsikter. Vedvarende underskudd av storfekjøtt, klarer vi ta ut merpris i markedet? v/Torleif Bjella, Kristin Pollen Briså og Bente Avseth Bakke

Spørsmål og kommentarer. Kari Tellefsen, Harald Bøhnsdalen, Erling Mysen, Signe Røren Dahlen, Vibeke Kvalevåg, Anton Mayrhofer, Øystein Mysen

- Vi satser på Østlandet, risikerer vi at konkurrentene tar de andre større byene når det gjelder netthandel?
- Hvilket prisnivå klarer vi å holde mot nettbutikkene, og hvordan er marginene
- Positivt at NSK samarbeider med Felleskjøpet, kan FK bli et utstillingsvindu for vårt flotte mangfold?
- Hvordan utvikler netthandel seg i våre naboland?
- Tilsynelatende er nettbutikkene utsolgt for en del av våre produkter som det burde vært nok av
- Kjøttcompagniet; Bør vurdere tilstedeværelse i mathaller, og bli sterkere på nisje inn i butikk
- Lammekjøtt var fraværende i butikk i sommer, hvorfor var det slik i sommer. Også mangel i Meny-butikken seinest i uke 35 pga manglende leveringsevne
- Hvordan oppstår og prioriteres et prosjekt i innovasjonsavdelingen eller Kjøttcompagniet, f.eks stekt kalkun i sjø

Sak 9. Presentasjon v Norturas nye kommunikasjonsstrategi v/Åse Kringlebotn

Åse Kringlebotn orienterte om Norturas kommunikasjonsplan 2017-2019

Innspill og kommentarer: Hilda Vaa, Anne Tofteberg; Anita Høidalen, Erling Mysen, Ole Kay Sørbøl, Trygve Ånestad

- Forbrukere blir fjernere fra primærproduksjon, faktakunnskap om mat er vesentlig dårligere, dette utfordrer oss i nå fram med vårt budskap
- Støtter framstilling om utfordringene om opplæring i skolene. Kan Nortura bidra i utarbeidelse av nytt undervisningsmateriell? Legge press på Opplysningskontoret for å få disse til utarbeide slikt materiell eventuelt bruke denne muligheten til omdømme- og merkevarebygging for Nortura mot morgendagens forbrukere

- Grasfora. Kanskje vi skulle fokusert på raser som har spist 0% kraftfor
- Hvordan bruke bonden direkte i kommunikasjon mot forbrukere
- Åpenhet i produksjonene er viktig
- Når alt går bra er allting greit, hvilken beredskap har vi hvis/når noe går galt?

Sak 10. Ny giv i kretsene v/Børge Slettebø.

Børge Slettebø orienterte om prosjektet Ny giv i kretsene og innledet til gruppearbeid.

Gruppe Vestfold/Telemark:

- Har tro på at tiltakene har positiv effekt
- Nybrukerpakken må gjøres mer tilgjengelig
- AU-medlem vestfold deltar i kretsutvalgsmøter, Telemark har lyst å prøve og ta med AU-medlem på møter

Gruppe Buskerud

- Økt tilfredshet gir økte tilførsler
- Større aktivitet for medlemmene vil bidra positivt
- Sosiale tiltak, gjerne i samarbeid med andre (tine) kan bidra positivt
- Er mange møter allerede, kanskje to møter i kretsutvalget er nok, ett før årsmøtet og ett i forkant av regionutvalgsmøtet på høsten
- Mulighet for rasjonalisering med eksisterende møter
- Buskerud interessert i å være pilotområde

Gruppe Østfold/Akershus

- Ser klart behov for årshjulet som en mal for kretsleder
- Sosiale arrangement er limstoff i organisasjonen, helst i kombinasjon med tema som dekker flere produksjoner
- Rutiner for å finne nye medlemmer, send mail eller ring til Børge
- Behov for minst ett møte i starten av året
- Ønskelig å ha noen dagmøter
- Østfold/Akershus kan tenke seg å være pilotområde

Sak 11. Åpen post

Orientering fra fagutvalgsarbeid:

- Saker fra fagutvalg kylling. Fortsatt uavklarte forhold i Trøndelag. Fraktkostnader og gjennomsnittsvekt kylling. Nye produsentavtaler. Økonomi i produksjonen, reduksjon hos produsent (20%) påvirker kraftig. Salg/markedet i fokus. Nedsatt gruppe for å vurdere eventuell effektivisering av inntransport.
- Fagutvalg gris. Markedssituasjonen, rapport fra veterinærinstituttet (oppslag i Nationen), salg/innovasjon, DUROC, jordbruksforhandlingene 2017
- Fagutvalg storfe. Tilførsler og marked, svekket konkurransekraft overfor selgere av foringskalv (kalvebonus), leveringsbetingelser fra 1 januar 2017, tyngre dyr gir mer fett! økning i kvalitetstilskudd fra 2017 forsterker utfordringen, utfordrende å selge kjøttfe og ta pris ut av markedet, nye telledatoer fra 2017 gir også utfordringer for markedet, mer aktiv bruk av priskurve, BRSV og Corona-virus (helseprosjekt storfe igangsatt av Animalia),
- Fagutvalg kalkunkjøtt: Lagersituasjonen på kalkunkjøtt, reduksjon i produksjonsavtaler, prosjekt Robust kalkunproduksjon, dyrevelferdsprogram,
- Fagutvalg småfe: Leveringsvilkår i forkant av sesong/brattere prisløype, spesielle varestrømmer, evaluering av årets sesong, gjentakende over hele landet indikerer at lam er lite synlig i butikk, innspill til OFK om å markedsrette produkt/oppskrifter mot yngre forbrukere, tettere samarbeid med markedssida (hvor store lam/stykningsdeler er det ønskelig at vi produserer)
- Fagutvalg egg. Burinnredning eller frittgående (markedet avgjør), markedsbalanse, midd er en utfordring i mange besetninger, lokalegg.

Følgende hadde ordet:

Anton Mayrhofer, Signe Røren Dalen, Ole Kay Sørbøl, Anne Tofteberg, Anita Høidalen, Dag Søby

Spørsmål:

- Lokal skjærebedrift for retur/nisje fungerte godt da det ble slaktet storfe i Tønsberg, men det ble problemer ved omlegging til Rudshøgda pga omlasting og feilfakturerer av paller.
- Skjæring av småfe på Gol, blir dette nedprioritert fordi det slaktes mer storfe nå?
- Ikke fornøyd med Norturas leveringsgrad mot butikk
- Mellomkalv levert Rudshøgda, hentes om morgenen men slakting skjer ofte ikke før utpå dagen påfølgende dag, vet ikke Rudshøgda hva slags dyr som kommer den enkelte dag?
- BRSV og Corona. Ekstrakostnad for Nortura virker lite gjennomtenkt.
- Ønsker ikke å betale ekstra for "Grønn" kalv. Bør etableres register for besetningsstatus, tilgjengelig for veterinærer
- Hvem er landbruksforsikring.no og hvordan er husdyrforsikringen (Børge skaffer info og sender til tillitsvalgte)
- Urettferdig prising av økologiske livdyr, hadde fått mer betalt for å slakte drektige kyr enn å omsette som liv/avlsvdyr.

RU-leder Jon Lilleslett takket for et godt og aktivt møte og ønsker RU og de tillitsvalgte i regionen lykke til videre.